

Eva Biaudet r

Kirjallinen kysymys suuriin öljypäästöihin varautumisesta Suomenlahdella

Eduskunnan puhemiehelle

Suuren laivaonnettomuuden riski on kasvanut sen jälkeen, kun Venäjä alkoi käyttää varjolaivastoa. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien merenkulkujohtaja Sanna Sonninen on varoittanut, että onnettomuuden riski Suomenlahdella on nyt korkeampi kuin koskaan aiemmin viime vuosikymmenten aikana (HBL 9.1).

Sisäministeriön vuonna 2023 laatimassa ympäristövahinkojen torjunnan kansallisessa strategiasa määritellään kansalliset tavoitteet ympäristöonnettomuuksiin liittyen. Strategiassa todetaan, että Suomella on rajalliset resurssit öljyvahinkojen torjumiseen, ja että öljypuomeja ei ole riittävästi koko saariston suojelemiseen ison öljypäästön yhteydessä. Siinä sanotaan myös, että öljyntorjunnan rahoitus ja henkilöstön koulutus tulee turvata, mutta samalla sanotaan, että nykyiset resurssit ovat riittämättömät.

Vastuu öljyonnettomuuksien torjunnasta on jaettu eri viranomaisten kesken. Siihen osallistuvat sisäministeriö, Rajavartiolaitos, ympäristöministeriö, pelastustoimen alueet ja kunnat. Keskeisenä tavoitteena on saada kerättyä mahdollisimman suuri osa öljystä avomerellä, koska vahingoista tulee huomattavasti suurempia, jos öljyä päätyy saariston saariin ja luodoille. Sen estäminen täysin, että öljyä päätyy maihin suurten öljypäästöjen yhteydessä, voi olla mahdotonta. Siksi on tärkeää, että öljyntorjuntavalmiutta vahvistetaan nopeasti sekä avomerellä että paikallisesti pelastustoimen alueilla ja rannikon kunnissa.

Strategiassa ehdotetaan myös yksityisten toimijoiden ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön kehittämistä. Tärkeä toimenpide olisi öljyntorjunta- ja öljynkeräyskoulutuksen järjestäminen vapaaehtoisille kaikissa rannikon kunnissa sekä öljysuojausta ja öljyntorjuntaa koskevista valmiussuunnitelmista tiedottaminen rannikkoalueen kuntien asukkaille ja saariston ympäristöasukkaille.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus on huomionnut muuttuneen turvallisuustilanteen ja sen, että isojen mereen joutuvien öljy- ja kemikaalipäästöjen riski on kasvanut,

Kirjallinen kysymys KK 100/2025 vp

onko öljyntorjuntakaluston ja öljyntorjuntavalmiuden määrärahoja vahvistettu viime vuosina,

mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy sen varmistamiseksi, että viranomaisilla on tarvittavat resurssit ja valmiudet mahdollisen suuren öljypäästön varalta,

onko lainsäädäntöä tarpeen muuttaa öljyntorjuntavalmiuden tehokkuuden parantamiseksi, ja

miten hallitus aikoo vahvistaa yksityisten toimijoiden ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä ja parantaa rannikko- ja saaristoalueiden asukkaille annettavaa koulutusta ja informaatiota?

Helsingissä 3.4.2025

Eva Biaudet r